

УДК 636.598:636.082

М.Д. ПЕТРИВ, кандидат сільськогосподарських наук
Л.Я. СЛОБОДА, Н.М. ЗАГОРЕЦЬ, наукові співробітники
М.М. ХОМИК, Г.В. ТЕСАК, фахівці

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ МОЛОДНЯКУ ОБРОШИНСЬКИХ СІРИХ ГУСЕЙ ПРИ СХРЕЩУВАННІ З ВЕЛИКОЮ СІРОЮ ПОРОДОЮ

Встановлено, що схрещування оброшинських сірих гусей з гусьми великої сірої породи поліщило показники росту і розвитку молодняку. Наведені в статті дані свідчать, що найкраще поєднання було в III групі (оброшинська сіра гуска х гусак великої сірої породи).

Ключові слова: гуси, жива маса, обхват грудей, довжина тулуба, кіля і плюсни.

Проблема вивчення росту і розвитку тварин і птиці – одна з найактуальніших у сучасній аграрній науці. Її розробка пов'язана з господарською діяльністю людини, оскільки виробництво продукції в сільському господарстві базується в основному на інтенсивності росту і розвитку тварин та птиці.

Дослідження проводили в лабораторії дрібного тваринництва Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН та ПАФ “Піски” Миколаївського району Львівської області.

Основним методом племінної роботи є відбір і підбір особин з високими продуктивними якостями з метою одержання однотипної птиці, яка б відповідала запланованим параметрам продуктивності.

Селекційну роботу, спрямовану на закріплення стандартних для кожної породної групи ознак, проводили шляхом індивідуально-масового відбору. Перед початком племінного періоду самці та самки всіх породних груп були індивідуально оцінені за екстер'єром, типовістю оперення, живою масою. Протягом продуктивного періоду на груповому рівні проведено облік несучості, заплідненості, виводимості яєць, виводу молодняку. В добовому віці проведено жорсткий відбір гусенят за екстер'єром.

З поголів'я гусей було сформовано три групи птиці, по 100 голів у кожній, які на період парування та яйцекладки (з січня до травня) знаходилися роздільно із забезпеченням належного рівня годівлі та

© Петрів М.Д., Слобода Л.Я., Загорець Н.М.,
Хомик М.М., Тесак Г.В., 2012

Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2012. Вип. 54. Ч. I.
 режиму утримання. Облік несучості проводили щоденно з вирахуванням індексу форми яєць шляхом лінійного вимірювання та зважування і відбором за цим показником та масою їх для інкубації. Нагромадження інкубаційних яєць та контроль за їх зберіганням проводили щонайбільше до 14 днів, після чого їх відправляли на інкубацію. Останню проводили згідно з відповідними інструкціями.

Молодняк, починаючи з одноденного віку, був помічений і поставлений на роздільне вирощування згідно з генотипом. Годівлю до 3-тижневого віку здійснювали спецкомбікормом.

Селекційно-племінну роботу проводили з використанням інструментальних методів та найновіших рекомендацій щодо застосування фізіолого-біохімічних маркерів (кров і перо-пухова сировина) з контролем екстер'єрних показників та аналізом їх методом варіаційної статистики.

1. Схема досліді

♀	Породи і породні групи		
	I група	II група	III група
♂	OC ♂	OC ♂	BC ♂
OC ♀	X		
BC ♀		X	
OC ♀			X

Примітка: OC – оброшинська сіра, BC – велика сіра.

Вивчення росту і розвитку гусей на різних стадіях онтогенезу є одним з найбільш інформативних показників племінних і продуктивних якостей птиці.

Вагові показники гусей дослідних груп у різні вікові періоди наведено в табл. 2.

2. Динаміка живої маси гусей ($M \pm m$), г

Група	Вік гусей		
	1 день	4 тижні	9 тижнів
	Самці		
I	101 ± 9	1548 ± 29	4320 ± 40
II	102 ± 5	1580 ± 35	4455 ± 53
III	105 ± 3	1646 ± 20	4542 ± 41
	Самки		
I	97 ± 3	1480 ± 20	3850 ± 20
II	97 ± 8	1490 ± 13	3876 ± 13

III	98 ± 3	1490 ± 17	3923 ± 40
-----	--------	-----------	-----------

З табл. 2 видно, що молодняк всіх дослідних груп у перший день мав порівняно однакову живу масу, однак вже в цьому віці проявляються ознаки статевого диморфізму. Достовірну різницю в живій масі було відзначено у 4-тижневому віці на користь самців III групи, які на 6,33 % переважали самців I групи та на 4,18 % самців II групи, а самки II і III груп мали вищі показники порівняно з самками I групи на 0,68 %. У 9-тижневому віці зберігалася така ж тенденція – самці III групи на 5,14 % переважали самців I групи і на 1,95 % – II групи, а в самок III групи ці показники були на 1,90 % більшими ніж у самок I групи і на 1,21 % порівняно з самками II групи. В подальшому швидкість росту гусей протягом всього періоду мала хвилеподібний характер. Найбільш інтенсивний ріст гусей всіх груп спостерігали в перші два місяці постембріонального розвитку, в подальшому цей показник різко знижувався до мінімальних величин у період статевої зрілості.

Для більш повної характеристики процесів росту і розвитку гусей в різні вікові періоди було проведено виміри статей їх тіла. В своїй роботі ми використовували такі основні проміри статей тіла, як обхват грудей, довжина тулуба, кіля і плюсни. У всі вікові періоди гусенята III групи переважали своїх ровесників за даними показниками. Дані вимірювань наведено в табл. 3.

У 9-тижневому віці самці III групи мали вищі показники від ровесників I і II груп за обхватом грудей на 0,5 %. За довжиною тулуба самці III групи переважали самців I групи на 3,6 %, а II – відповідно на 2,38 %, довжина кіля в самців III групи була більшою порівняно з аналогами I групи на 3,68 %, II групи – на 0,7 %. Така ж тенденція зберігалася і у промірах гомілки та плюсни: самці III та II груп за першим показником переважали самців I групи на 1,8 %; другий показник у самців III групи був вищим ніж у самців I групи на 5,5 %, а II – на 1,77 %.

3. Проміри основних статей тіла (M±m), см

Група	Стать	Обхват грудей	Довжина		Гомілка	Плюсна
			тулуба	кіля		
1	2	3	4	5	6	7
1-й день						
I	самці	11,9±0,11	11,6±0,17	2,4±0,14	5,0±0,12	4,0±0,19
	самки	9,5±0,18	10,7±0,14	2,2±0,15	4,3±0,20	3,4±0,13
II	самці	12,1±0,46	11,5±0,20	2,5±0,10	5,2±0,09	3,9±0,20

	самки	11,1±0,44	10,3±0,10	2,3±0,20	4,9±0,13	3,7±0,10
1	2	3	4	5	6	7
III	самці	13,3±0,19	12,0±0,14	2,6±0,11	5,5±0,13	4,2±0,20
	самки	12,1±0,18	11,0±0,18	2,4±0,19	5,0±0,18	4,0±0,17
4 тижні						
I	самці	28,8±0,11	29,6±0,10	10,2±0,15	13,8±0,50	8,2±0,21
	самки	27,3±0,19	27,3±0,18	8,3±0,19	13,0±0,17	7,4±0,15
II	самці	29,9±0,22	29,8±0,14	11,0±0,17	14,5±0,40	8,8±0,11
	самки	27,8±0,13	28,0±0,13	9,0±0,18	13,3±0,20	7,6±0,10
III	самці	29,9±0,21	29,7±0,08	10,9±0,09	14,8±0,15	9,2±0,13
	самки	28,3±0,19	28,4±0,10	9,6±0,11	11,2±0,18	8,4±0,19
9 тижнів						
I	самці	39,7±0,11	33,2±0,20	13,6±0,11	17,8±0,10	10,9±0,16
	самки	36,3±0,11	30,8±0,25	11,7±0,10	16,5±0,21	8,6±0,21
II	самці	39,7±0,13	33,6±0,14	14,0±0,09	19,9±0,19	11,3±0,20
	самки	37,0±0,22	31,2±0,13	12,9±0,12	17,2±0,17	9,3±0,14
III	самці	39,9±0,15	34,4±0,50	14,1±0,14	19,9±0,25	11,5±0,10
	самки	38,2±0,29	32,0±0,25	13,0±0,11	17,9±0,20	9,4±0,20

Слід відзначити і те, що самці I, II і III груп у всі вікові періоди мали достовірно вищі показники екстер'єру, ніж самки (табл. 3).

Так, у 9-тижневому віці самки III групи за обхватом грудей переважали ровесниць I групи на 5,23 %, а II групи на 3,24 %, довжина тулуба самок III групи була більшою ніж у самок I групи на 3,9 %, а II – на 2,56 %. За довжиною кіля самки III групи переважали ровесниць I групи на 1,11 %, II групи – на 0,78 %. Проміри гомілки та плюсни у самок III групи були найбільші, їх перевага порівняно з самками I групи за першим показником становила 8,48 %, а самками II – на 4,07 %, за другим показником самки III групи переважали самок I групи на 9,30 %, а II – на 1,08 %.

Висновки

1. У чотиритижневому віці було відзначено достовірну різницю у живій масі молодняку на користь самців III групи, які на 6,33 % переважали самців I групи і на 4,18 % II групи.

2. Після дослідження промірів статей тіла (обхват грудей, довжина тулуба, кіля і плюсни) визначено, що всі ці показники були найвищими в самців III групи.

3. Самці всіх груп у всі вікові періоди мали вищі показники екстер'єру, ніж самки.

4. Схрещування оброшинських сірих гусей з гусьми великої сірої породи підвищило відгодівельні якості помісей.

Література

1. Богенфюрст Ф. Значение разведения водоплавающей птицы в мировой экономике и Венгрии / Ф. Богенфюрст // Птахівництво : міжвід. темат. наук. зб. (III Укр. конф. по птахівництву з міжнар. участю). – 2001. – Вип. 51. – С. 486–502.

2. Генетический потенциал пород и популяций гусей Украины / О. Т. Гадючко [и др.] // Птахівництво : міжвід. темат. наук. зб. (IV Укр. конф. по птахівництву з міжнар. участю). – 2003. – Вип. 51. – С. 54–62.

3. Дебров В. В. Удосконалення методів оцінки, формування та реалізації генетичного потенціалу продуктивних якостей гусей : автореф. дис. на здобуття наук. ступення канд. с.-г. наук : спец. 06.02.01 «Розведення та генетика тварин» / В. В. Дебров ; Херсон. держ. аграр. ун-т. – Херсон, 2003. – 19 с.

4. Нестерович Р. С. Эффективность интенсивного выращивания молодняку гусей на м'ясо / Р. С. Нестерович // Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. – 1971. – Вип. 32. – С. 162–166.

5. Практические методики исследований в животноводстве / под ред. В. С. Козыря, А. И. Свеженцова, В. И. Немировского. – Днепропетровск : Арт-Пресс, 2002. – 234 с.